

Väylävirasto
Trafikledsverket

Väyläviraston ohjeita
4/2021

OHJE VARAUTUMISESTA RAUTATIEONNETTOMUUKSIIN (OVRO)

Toimintaohjekortit

- Korteissa olevat alakohdat eivät ole kronologisessa järjestyksessä

Väylävirasto
Trafikledsverket

Sisältö

- Törmäys kalustoon tai muuhun esteeseen tai tasoristeysonnettomuus
- Täydentävä kortti:
Sähkörataonnettomuus tai -vaurio
- Tulipalo rautatiealueella
- Onnettomuus tai evakuointi tunnelissa
- Matkustajien kiireetön evakuointi
- Matkustajajunan hätäevakuointi
- VAK-onnettomuus (vuoto tai vuotoriski)
- Suistuminen (ei henkilövahinkoja tai vuotoja, ei edellytä pelastustoimia pelastusviranomaiselta)
- Henkilövahinko
- Eläimen allejäänti
- Ensihoidon tarve matkustajajunassa

Törmäys kalustoon tai muuhun esteeseen tai tasoristeysonnettomuus (1/2)

Pysäytä yksikkö

Tee tilannearvio

Tee tarvittavat ilmoitukset

Tilannearvio sisältää

- Selvitä
  - henkilövahingot
  - radan ja kaluston vauriot
  - vaaralliset aineet (VAK)
- Paikanna sijainti mahdollisimman tarkasti
- Arvioi lisäävun tarve
- Huomioi tilanteen mukaan muut toimintaohjekortit

Tarvittavat ilmoitukset

- **Ilmoita liikenteenohjaukseen, tee tarvittaessa rautatiehäätäpuhelu ja/tai anna *vaara*-opaste**
- **Tee hätäilmoitus 112: Käytä ensisijaisesti 112 Suomi -mobiilisovellusta**
- Huolehdi, että olet tavoitettavissa viestivälineiden kautta
- Kuljettaja: Pidä KUPLA päällä ajotilassa, jotta sijaintitieto välittyy

Väylävirasto
Trafikledsverket

Törmäys kalustoon tai muuhun esteeseen tai tasoristeysonnettomuus (2/2)

Aloita ensitoimet itseäsi vaarantamatta

- Varmista kaluston paikallaan pysyminen
- Varoita välittömässä vaarassa olevia ja ohjaa heidät turvaan
- Aloita ensiaputoimet
- Huomioi radan ja kaluston sähkövaarat
- Varaudu tarvittaessa hätämaadoituksen tekemiseen
- Täydennä tilannekuvaa hätäkeskukseen ja liikenteenohjaukselle

Opasta apu paikalle

Avusta pelastuksessa ja raivauksessa

- Ilmoittaudu pelastus- tai raivaustoimintaa johtavalle ja toimi annettujen ohjeiden mukaan
- Varaudu antamaan pelastus- ja raivaustoimelle apua kaluston siirtämisessä

Ota huomioon myös oma työkykysi ja toimi organisaatiosi ohjeiden mukaisesti

Väylävirasto
Trafikledsverket

Täydentävä kortti: **Sähkörataonnettomuus tai -vaurio**

Varoita paikallaolevia jännitteisistä ajojohtimista
Jännite 25 000 V, välitön hengenvaara

**Huomioi 2 m turvaetäisyys sähköradan
jännitteisiin osiin**

Jos sähköratajohtimia on maassa, **huomioi
turvaetäisyys 20 m** (askeljännite)

Jos ajolanka on vaarassa katketa, **huomioi
mahdollinen piiskavaikutus** (3000 kg vetovoima)

Varaudu tarvittaessa

- kaluston maadoitukseen (sähkövetokalusto)
- avustamaan pelastus- tai raivaustoimea hätämaadoituksen tekemisessä

Tulipalo rautatiealueella (1/2)

Tee tilannearvio

Tee tarvittavat ilmoitukset

Tilannearvio sisältää

- Selvitä
  - mikä palaa: veturi, vaunu, maasto, rakennus
  - leviämisvaara
  - henkilövahingot
  - vaaralliset aineet (VAK) ja mahdollisuus levitä vaarallisiin aineisiin
  - sijainnin paikantaminen mahdollisimman tarkasti
  - lisääavun tarve
- Huomioi tilanteen mukaan muut toimintaohjekortit

Tarvittavat ilmoitukset

- **Ilmoita liikenteenohjaukseen, tee tarvittaessa rautatiehäätäpuhelu ja/tai anna vaara-opaste**
- **Tee hätäilmoitus 112: Käytä ensisijaisesti 112 Suomi -mobiilisovellusta**
- Huolehdi, että olet tavoitettavissa viestivälineiden kautta
- Kuljettaja: Pidä KUPLA päällä ajotilassa, jotta sijaintitieto välittyy

Tulipalo rautatiealueella (2/2)

Aloita ensitoimet itseäsi vaarantamatta

- Pysäytä yksikkö turvalliseen paikkaan. Vältä pysäyttämistä esim. tunneliin, sillalle tai muun rautatiekaluston ja rakennusten välittömään läheisyyteen
- Varoita välittömässä vaarassa olevia ja ohjaa heidät turvaan
- Varmista kaluston paikallaan pysyminen ja tee kalusto vaarattomaksi
- Huomioi radan ja kaluston sähkövaarat
- Aloita alkusammutus, mikäli sen voi turvallisesti tehdä
- Rajoita mahdollisuuksien mukaan lisävahinkojen syntymistä
  - Irrota ja siirrä kalusto turvaan
  - Sulje muihin tiloihin johtavat aukot ja ovet
  - Siirrä vaaralliset ja vaaraa aiheuttava aineet (VAK) pois vaara-alueelta

Opasta apu paikalle

Avusta pelastuksessa ja raivauksessa

- Ilmoittaudu pelastus- tai raivaustoimintaa johtavalle ja toimi annettujen ohjeiden mukaan

Onnettomuus tai evakuointi tunnelissa (1/2)

Aja yksikkö ulos tunnelista, jos se on mahdollista tehdä turvallisuutta vaarantamatta

Tee tilannearvio

Tee tarvittavat ilmoitukset

Tilannearvio sisältää

- Arvioi
  - onko turvallisinta pysyä yksikössä
  - tarvitseeko yksikön ilmanvaihto sulkea
  - kummalle puolelle yksikköä ja mihin suuntaan voidaan turvallisimmin evakuoida
  - savunmuodostus, ilmavirtauksen suunta, lähin ulosmenokohta
  - kuljettava matka yksiköltä evakuointipisteelle
- Mikäli tilanne ei edellytä hätäevakuointia, odota että pelastustoimi tai muu taho saapuu avustamaan evakuoinnissa
- Huomioi tilanteen mukaan muut toimintaohjekortit

Tarvittavat ilmoitukset

- **Ilmoita liikenteenohjaukseen, tee tarvittaessa rautatiehätäpuhelu ja/tai anna *vaara*-opaste**
- **Tee hätäilmoitus 112: Käytä ensisijaisesti 112 Suomi -mobiilisovellusta**
- Huolehdi, että olet tavoitettavissa viestivälineiden kautta
- Kuljettaja: Pidä KUPLA päällä ajotilassa, jotta sijaintitieto välittyy

Väylävirasto
Trafikledsverket

Onnettomuus tai evakuointi tunnelissa (2/2)

Matkustajia kuljettavan yksikön hätäevakuointi

- Käytä saatavilla olevia suojavälineitä, kuten esim. pelastautumishuppuja tai muita hengitysapuvälineitä
  - Huom. Tavalliset hengityssuojaimet eivät suodata savukaasuja
- Anna matkustajille toimintaohjeet ja avusta tarvittaessa poistumisessa

Jos yksikkö joudutaan jättämään tunneliin, varmista kaluston paikallaan pysyminen

Matkustajien kiireetön evakuointi (1/2)

Tee tilannearvio

Tee tarvittavat ilmoitukset

Tilannearvio sisältää

- Arvioi paikka, johon yksikön voi pysäyttää evakuointia varten. Huomioi
  - radan reunan jyrkkyys
  - kummalle puolelle voidaan turvallisesti evakuoida
  - sää- ja ympäristöolosuhteet (lumi, kylmyys, kuumuus, sade jne.)
  - kuljettava matka junalta evakuointipisteelle
- Arvioi liikenteenohjauksen kanssa mistä, miten ja koska ihmiset evakuoidaan. Arvioi mahdollisen lisäävun tarve (linja-autot, vartiointi jne.)

Tarvittavat ilmoitukset

- **Ilmoita liikenteenohjaukseen, tee tarvittaessa rautatiehäätäpuhelu ja/tai anna *vaara*-opaste**
- **Tee hätäilmoitus 112: Käytä ensisijaisesti 112 Suomi -mobiilisovellusta**
- Huolehdi, että olet tavoitettavissa viestivälineiden kautta
- Kuljettaja: Pidä KUPLA päällä ajotilassa, jotta sijaintitieto välittyy

Matkustajien kiireetön evakuointi (2/2)

Aloita ensitoimet itseäsi vaarantamatta

- Pysäytä yksikkö paikkaan, jossa evakuointi on mahdollista (laiturille, tasoristeyksen läheisyyteen, tien läheisyyteen tai vastaavaan paikkaan)
- Varmista kaluston paikallaan pysyminen
- Tiedota aktiivisesti matkustajia ja muuta junahenkilökuntaa tilanteesta. Korosta, että junasta ei saa poistua ennen kuin siihen annetaan lupa
- Avaa tarvittaessa ovet turvalliselta puolelta ilmanvaihdon varmistamiseksi (kuumat sääolosuhteet)
- Pyri talvella pitämään ihmiset lämpimässä niin pitkään kuin mahdollista
- Käynnistä evakuointi turvalliselle puolelle, avaa vain turvallisen puolen ovilukitukset. Käytä ensisijaisesti ovia, joilla on henkilökuntaa valvomassa.
- Evakuoinnin käynnistyttyä ilmoita evakuoinnista liikenteenohjaukseen ja tarvittaessa hätäkeskukseen

Opasta ihmiset turvalliselle alueelle radan sivuun

Evakuoinnin aikana

- Huolehdi matkustajien turvallisuudesta käytettävissä olevin keinoin. Talviaikana pyritään ohjaamaan ihmiset sisätiloihin, jos sellaisia on käytettävissä
- Avusta matkustajia evakuoinnin aikana

Väylävirasto
Trafikledsverket

Matkustajajunan häätäevakuointi (1/2)

Tee tilannearvio

Tee tarvittavat ilmoitukset

Tilannearvio sisältää

- Ellei tilanne edellytä välitöntä pysäyttämistä, arvioi paikka, johon yksikön voi pysäyttää evakuointia varten. Huomioi
  - radan reunan jyrkkyys
  - kummalle puolelle voidaan turvallisesti evakuoida
  - kuljettava matka junalta evakuointipisteelle

Tarvittavat ilmoitukset

- **Ilmoita liikenteenohjaukseen, tee tarvittaessa rautatiehäätäpuhelu ja/tai anna *vaara*-opaste**
- **Tee hätäilmoitus 112: Käytä ensisijaisesti 112 Suomi -mobiilisovellusta**
- Huolehdi, että olet tavoitettavissa viestivälineiden kautta
- Kuljettaja: Pidä KUPLA päällä ajotilassa, jotta sijaintitieto välittyy

Matkustajajunan häätäevakuointi (2/2)

Aloita ensitoimet itseäsi vaarantamatta

- Pysäytä kaksi- tai useampiraiteisella rataosalla liikenne rautatiehäätäpuhelulla ja *vaara*-opasteella
- Varmista kaluston paikallaan pysyminen
- Ohjeista matkustajat ja käynnistä evakuointi turvalliselle puolelle
- Evakuoinnin käynnistyttyä ilmoita evakuoinnista liikenteenohjaukseen ja hätäkeskukseen

Opasta ihmiset turvalliselle alueelle radan sivuun

Varaudu avustamaan pelastustoimissa

- Huolehdi matkustajien turvallisuudesta käytettävissä olevin keinoin
- Avusta matkustajia evakuoinnin aikana

VAK-onnettomuus (vuoto tai vuotoriski) (1/2)

Suojaa itsesi

- Käytä henkilösuojainta, poistu vuodon läheltä sivutuuleen

Tee tilannearvio

Tee tarvittavat ilmoitukset

Tilannearvio sisältää

- Selvitä
  - kyseessä oleva aine (YK-numero/ vaaratunnus)
  - vuodon ominaisuudet: neste, kaasu
  - tuulen suunta: aineen leviämissuunta ja altistumisvaarassa olevat ihmiset
- Paikanna sijainti mahdollisimman tarkasti
- Huomioi tilanteen mukaan muut toimintaohjekortit

Tarvittavat ilmoitukset

- **Ilmoita liikenteenohjaukseen, tee tarvittaessa rautatiehäätäpuhelu ja/tai anna *vaara*-opaste**
- **Tee hätäilmoitus 112: Käytä ensisijaisesti 112 Suomi -mobiilisovellusta.** Kerro myös, että onnettomuus on rautatiealueella.
- Huolehdi, että olet tavoitettavissa viestivälineiden kautta
- Kuljettaja: Pidä KUPLA päällä ajotilassa, jotta sijaintitieto välittyy

VAK-onnettomuus

(vuoto tai vuotoriski) (2/2)

Aloita ensitoimet itseäsi vaarantamatta

- Varoita muuta liikennettä, tarvittaessa keskeytä liikenne
- Pysäytä yksikkö turvalliseen paikkaan. Vältä pysäyttämistä esim. tunneliin, sillalle tai muun rautatiekaluston ja rakennusten välittömään läheisyyteen
- Varmista kaluston paikallaan pysyminen ja tee kalusto vaarattomaksi
- Huomioi radan ja kaluston sähkövaarat
- Vältä sytytyslähteitä, äläkä kytke päälle sähkölaitteita
- Varoita välittömässä vaarassa olevia ja ohjaa heidät turvaan
- Arvioi tilanteen vakavuus ja kyseessä olevan aineen ominaisuudet. Voitko vahingoittamatta itseäsi
  - laittaa keräilyastian vuodon alle?
  - aloittaa alkusammutuksen?
- Varaudu tarvittaessa hätämaadoituksen tekemiseen
- Rajoita mahdollisuuksien mukaan lisävahinkojen syntymistä
  - Siirrä kalusto paikkaan, missä vuoto on paremmin hallittavissa esim. valuma-altaalle tai muuhun soveltuvaan kohtaan

Opasta apu paikalle

Avusta pelastuksessa ja raivauksessa

- Ilmoittaudu pelastus- tai raivaustoimintaa johtavalle ja toimi annettujen ohjeiden mukaan

Väylävirasto
Trafikledsverket

Suistuminen (1/2)

ei henkilövahinkoja tai vuotoja,
ei edellytä pelastustoimia pelastusviranomaiselta

**Jos liikennöinti viereisillä raiteilla vaarantuu,
keskeytä liikenne rautatiehätäpuhelulla ja
vaara-opasteella**

Tee tilannearvio

Tee tarvittavat ilmoitukset

Tilannearvio sisältää

- Varmista, ettei ole henkilövahinkoja
- Selvitä
  - radan ja kaluston vauriot
  - vaaralliset aineet (VAK)
- Paikanna sijainti mahdollisimman tarkasti
- Arvioi lisäävun tarve
- Huomioi tilanteen mukaan muut toimintaohjekortit

Tarvittavat ilmoitukset

- **Ilmoita liikenteenohjaukseen, tee tarvittaessa rautatiehätäpuhelu ja/tai anna *vaara*-opaste**
- Huolehdi, että olet tavoitettavissa viestivälineiden kautta
- Kuljettaja: Pidä KUPLA päällä ajotilassa, jotta sijaintitieto välittyy

Väylävirasto
Trafikledsverket

Suistuminen (2/2)

Aloita ensitoimet itseäsi vaarantamatta

- Varmista kaluston paikallaan pysyminen
- Huomioi radan ja kaluston sähkövaarat
- Tarkista kalusto ja rata lisätietojen selvittämiseksi

Avusta raivauksessa

- Ilmoittaudu raivaustoimintaa johtavalle ja toimi annettujen ohjeiden mukaan
- Varaudu antamaan raivaustoimelle apua kaluston siirtämisessä

Väylävirasto
Trafikledsverket

Henkilövahinko (1/2)

Pysäytä yksikkö

Tee tilannearvio

Tee tarvittavat ilmoitukset

Tilannearvio sisältää

- Paikanna sijainti mahdollisimman tarkasti
- Tarkista henkilön kunto
- Huomioi tilanteen mukaan muut toimintaohjekortit

Tarvittavat ilmoitukset

- **Ilmoita liikenteenohjaukseen, tee tarvittaessa rautatiehäätäpuhelu ja/tai anna *vaara*-opaste**
- **Tee hätäilmoitus 112: Käytä ensisijaisesti 112 Suomi -mobiilisovellusta**
- Huolehdi, että olet tavoitettavissa viestivälineiden kautta
- Kuljettaja: Pidä KUPLA päällä ajotilassa, jotta sijaintitieto välittyy

Väylävirasto
Trafikledsverket

Henkilövahinko (2/2)

Aloita ensitoimet itseäsi vaarantamatta

- Varmista kaluston paikallaan pysyminen
- Aloita tarvittaessa ensiapu

Opasta apu paikalle

Avusta pelastuksessa ja raivauksessa

- Ilmoittaudu pelastus- tai raivaustoimintaa johtavalle ja toimi annettujen ohjeiden mukaan
- Kytke JKV pois päältä, jos yksikön alle pitää mennä
- Jos uhri on yksikön alla, tulee varautua 1 500 V virran katkaisuun sekä vetokaluston maadoittamiseen, tarvittaessa voidaan joutua laskemaan myös yksikön virroitin pelastushenkilöstön turvaamiseksi

Ota huomioon myös oma työkykysi ja toimi organisaatiosi ohjeiden mukaisesti

Eläimen allejäänti (1/2)

Tee tilannearvio

Tee tarvittavat ilmoitukset

Tilannearvio sisältää

- Paikanna sijainti mahdollisimman tarkasti
- Arvioi mahdollinen pysähtymistarve (kaluston vauriot tms.)
- Arvioi, jäikö eläin henkiin
  - Arvioi mahdollinen pakenemissuunta
- Selvitä kaluston vahingot:
  - Haittaavatko vauriot liikennöintiä?
  - Vaatiiko korjaustoimenpiteitä?
  - Voidaanko kalusto siirtää pois linjalta?
- Huomioi tilanteen mukaan muut toimintaohjekortit

Tarvittavat ilmoitukset

- **Ilmoita liikenteenohjaukseen, tee tarvittaessa rautatiehäätäpuhelu ja/tai anna *vaara*-opaste**
- Huolehdi, että olet tavoitettavissa viestivälineiden kautta
- Kuljettaja: Pidä KUPLA päällä ajotilassa, jotta sijaintitieto välittyy

Väylävirasto
Trafikledsverket

Eläimen allejäänti (2/2)

Opasta apu paikalle

Varaudu avustamaan pelastustoiminnassa

- Varmista kaluston paikallaan pysyminen
- Kytke JKV pois päältä, jos yksikön alle pitää mennä
- Jos eläin on yksikön alla, tulee varautua 1 500 V virran katkaisuun sekä vetokaluston maadoittamiseen, tarvittaessa voidaan joutua laskemaan myös yksikön virroitin pelastushenkilöstön turvaamiseksi

Väylävirasto
Trafikledsverket

Ensihoidon tarve matkustajajunassa

Tee tilannearvio

Tee tarvittavat ilmoitukset

Tarvittavat ilmoitukset

- **Ilmoita liikenteenohjaukseen**
- **Tee hätäilmoitus 112: Käytä ensisijaisesti 112 Suomi -mobiilisovellusta**
- Varaudu antamaan lisätietoa viranomaisille
- Huolehdi, että olet tavoitettavissa viestivälineiden kautta
- Kuljettaja: Pidä KUPLA päällä ajotilassa, jotta sijaintitieto välittyy

Aloita ensitoimet

- Sovi liikenteenohjauksen ja hätäkeskuksen kanssa soveltuvin paikka pysäyttää yksikkö
- Varmista kaluston paikallaan pysyminen
- Hyödynnä junassa mahdollisesti olevia terveydenhuollon ammattilaisia
- Aloita ensiapu omien taitojen mukaan

Opasta apu paikalle